

**ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ –
ΕΝΩΣΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΣτΕ
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ**

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 2007

Συνέντευξη Τύπου

για την ανασυγκρότηση των καμένων εκτάσεων και την προστασία των δασών

Οι επιπτώσεις από τις κλιματικές αλλαγές, όπως οι συνθήκες θερμικής καταπόνησης των δασών και τα πλημμυρικά φαινόμενα, θα ενταθούν τα επόμενα χρόνια. Έχοντας αυτό ως δεδομένο θα πρέπει να υπάρξουν μέτρα, άμεσα και μακρόπνοης λογικής, ώστε να μειωθούν οι συνέπειες, στο φυσικό, κοινωνικό, οικιστικό, πολιτιστικό, οικονομικό περιβάλλον σε ολόκληρη τη χώρα.

Εφέτος η χώρα μας πλήρωσε βαρύ τίμημα κυρίως εξαιτίας της αδυναμίας της να προλάβει ή να αντιμετωπίσει ευρείας έκτασης φυσικές καταστροφές, σε περιοχές όπου το οικολογικό σύστημα εξαντλούσε τα όρια αντοχής του. Χρέος όλων μας, είναι να προχωρήσουμε άμεσα σε τομές στην οργάνωση, στον τρόπο παρέμβασης, στους στόχους και στην ανάπτυξη της Ελλάδας έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα επαναληφθεί η εθνική τραγωδία που μετρά πέραν των άλλων καταστροφών και ανθρώπινες ζωές.

Ωστόσο, πριν απ' όλα οφείλουμε να παραδεχθούμε ότι, πέραν της ικανότητας και οργάνωσης του κράτους και η σχέση των κατοίκων της χώρας μας με το περιβάλλον κάθε άλλο παρά ικανοποιητική είναι. Ο χώρος που βρίσκεται πέρα από τα τετραγωνικά του σπιτιού μας, είτε είναι το πλατύσκαλο του ορόφου μας, είτε είναι το δάσος, αντιμετωπίζεται κατά κανόνα ως αδιάφορος, ξένος χώρος. [Τα σκουπίδια μας, σε όλες τους τις μορφές και κυρίως στον τρόπο διασποράς τους, αποτελούν το σημαντικότερο περιβαλλοντικό πρόβλημα στη χώρα μας και αναμφισβήτητα την κυριότερη αιτία πρόκλησης και επέκτασης των πυρκαγιών]. Αλλά και πάλι το κράτος και η τοπική αυτοδιοίκηση έχει την κύρια ευθύνη για την καλλιέργεια περιβαλλοντικής παιδείας και συνείδησης.

Σήμερα είναι απαίτηση μέσα από τον βιώσιμο επανασχεδιασμό όλων των παραγωγικών δραστηριοτήτων στις πληγείσες περιοχές και την υπόλοιπη επικράτεια, με απόλυτο σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον, διαδίδοντας διεθνώς ένα μήνυμα αισιοδοξίας για την άνθιση της ζωής στις καταστραμμένες από τις πυρκαγιές περιοχές, ταυτόχρονα προβάλλοντας τη μοναδικότητα του ελληνικού τοπίου. Οι προτάσεις μας περιλαμβάνουν μέτρα για την πρόληψη, την καταστολή και την

αποκατάσταση από φυσικές καταστροφές, άμεσες και σε βάθος χρόνου, στις πληγείσες περιοχές και για όλη τη χώρα Ζητάμε:

1) Να ληφθούν άμεσα μέτρα για την εφαρμογή των δέκα προτάσεων της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου και του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις 4.7.2007, προτάσεις που αποδεικνύονται εξαιρετικά επίκαιρες και αποσκοπούν στην αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος στη χώρα, στην θεσμική και ουσιαστική κατοχύρωση του δασικού οικοσυστήματος και την αποτροπή δημιουργίας προσδοκιών από την καταστροφή του.

2) Να επανασχεδιασθούν και να ανασυγκροτηθούν οι πληγείσες περιοχές με τρόπο βιώσιμο, να αποτελέσουν πρότυπο ανάπτυξης στη Μεσόγειο, να ενισχυθούν πρότυπες επενδύσεις στη μεταποίηση, να δημιουργηθούν πρότυποι οικισμοί ενταγμένοι στο φυσικό περιβάλλον, εναρμονισμένοι με την αρχιτεκτονική παράδοση και με βάση τον βιοκλιματικό σχεδιασμό. Πρώτος στόχος πρέπει να είναι η συγκράτηση και ενίσχυση του πληθυσμού στις περιοχές που επλήγησαν. Κάθε αναπτυξιακό μέτρο να λαμβάνεται μετά από διάλογο με τους κατοίκους, τους ΟΤΑ και τους φορείς της περιοχής, με διαδικασίες ουσιαστικές πλην, όμως, σύντομες. Να υπάρξουν τρεις προγραμματικές φάσεις: άμεση, πενταετίας, εικοσαετίας. Η λήψη μέτρων για κάθε μία να μην ακυρώνει τα μέτρα της επόμενης και να διασφαλιστεί εκ των προτέρων η χρηματοδότηση και των τριών φάσεων.

3) Να συμπληρωθούν με στοχευμένες δράσεις και μέτρα οι διατυπώσεις του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου και των Ειδικών Πλαισίων (τουρισμού, βιομηχανίας και ΑΠΕ) που ήδη έχουν δοθεί σε δημόσια διαβούλευση [και για τα οποία υπάρχει ήδη μια πρώτη τοποθέτηση του ΤΕΕ] , για όλες τις περιοχές της Χώρας, τόσο τις πληγείσες όσο και τις υπόλοιπες. Στα πλαίσια των προβλεπόμενων ρυθμίσεων, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται η σταδιακή κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης, ο έλεγχος των οικοδομικών Συνεταιρισμών, η άμεση κατεδάφιση των αυθαιρέτων, η κατάργηση κάθε διάταξης που έμμεσα τα διατηρεί.

4) Να γίνει άμεσα προκαταρκτική εκτίμηση των κινδύνων και αιτιών πλημμύρας στις πληγείσες περιοχές. Η αξιολόγηση αυτή θα αποτελέσει τον οδηγό για την υλοποίηση των αντιπλημμυρικών, αντιδιαβρωτικών και ενάντια στις κατολισθήσεις έργων. Η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να εφαρμόσει πρώτη, πριν από την τυπική πλέον έγκριση της, τη νέα οδηγία της ΕΕ για τις πλημμύρες. [Το ΤΕΕ έχει προγραμματίσει για το τελευταίο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου ημερίδα με θέμα: «Αντιπλημμυρικός σχεδιασμός: Υφιστάμενη κατάσταση – Νέα δεδομένα», με στόχευση στα αντιπλημμυρικά έργα της περιφέρειας, με αφορμή πιθανολογούμενα, πρόσφατα ή επαναλαμβανόμενα πλημμυρικά φαινόμενα, τα διακρατικά νερά, τη νέα οδηγία της ΕΕ και τα νομικά θέματα που αφορούν την εκτίμηση των πλημμυρικών συνεπειών].

5) Να γίνει άμεσα και με επιστημονικά απολύτως έγκυρο τρόπο η καταγραφή των ζημιών στα κτίρια που δεν έχουν υποστεί ολοκληρωτική καταστροφή, ώστε να υπάρξει ουσιαστική και ασφαλής αποκατάσταση. Με πρωτοβουλία του ΤΕΕ συντάχθηκε τις προηγούμενες ημέρες ένας πρώτος οδηγός για τη συγκέντρωση πληροφοριών που αφορούν την απομείωση φέρουσας ικανότητας μικρών κτιρίων (από σκυρόδεμα ή τοιχοποιία) μετά από πυρκαγιά. Ο οδηγός έχει ήδη σταλεί στα περιφερειακά τμήματα του ΤΕΕ και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του (<http://portal.tee.gr>). Τις επόμενες ημέρες προγραμματίζονται ειδικά σεμινάρια για

τους μηχανικούς στις περιοχές που επλήγησαν. Παράλληλα, και επειδή δεν υπάρχει στη βιβλιογραφία αντίστοιχο εξειδικευμένο υλικό, το ΤΕΕ, σε συνεργασία με το ΕΜΠ, χρηματοδοτεί τη σύνταξη βιβλίου «Πρακτικός Οδηγός» για την αντοχή και τις επισκευές μικρών κτιρίων βλαμμένων από πυρκαγιά. Το βιβλίο θα είναι στη διάθεση των μηχανικών μετά από 70 ημέρες. Ολοκληρώνεται επίσης ο διεθνής διαγωνισμός που προκήρυξε το ΤΕΕ, σε συνεργασία με την UIA (Διεθνή Ένωση Αρχιτεκτόνων), για την άμεση εγκατάσταση πληθυσμών πληγέντων από καταστροφές σε σύγχρονα κτίσματα με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

6) Να συγκρατηθεί ο πληθυσμός στον τόπο του. Στην κατεύθυνση αυτή απαιτείται τα γενικά μέτρα που εξαγγέλλονται να συμπληρωθούν με άλλα τοπικής κλίμακας, ικανά να υποστηρίξουν ηθικά, ψυχολογικά και οικονομικά τους κατοίκους. Όλα τα μικρά, αλλά σημαντικής έκτασης και σημασίας έργα που πρέπει να γίνουν την πρώτη και κρίσιμη πενταετία για την αποκατάσταση των ζημιών και για την ενίσχυση της ικανότητας αντίστασης του περιβάλλοντος, πρέπει να γίνουν από τον τοπικό πληθυσμό. Αφενός γιατί έτσι θα διασφαλιστεί η απαραίτητη για την επιβίωση απασχόληση, αφετέρου γιατί έτσι θα οικοδομηθεί μια καλύτερη σχέση των ανθρώπων με τον τόπο τους. Σε κάθε περίπτωση θα χρειαστεί η υποστήριξή τους από επιστημονικές ομάδες συγκροτημένες από πολλές ειδικότητες, οι οποίες θα πρέπει να λειτουργούν με την ευθύνη και την εποπτεία των Δήμων και των Δημοτικών Διαμερισμάτων. [Τα έργα στα οποία αναφερόμαστε είναι: ανοικοδόμηση κατοικιών, μικρά έργα οδοποιίας, αρδευτικά έργα, υδραυλικά έργα αντιπυρικής θωράκισης και συγκράτησης της απορροής των βροχοπτώσεων, «ομαλής» λειτουργίας των ρεμάτων, έργα προστασίας από κατολισθήσεις, συγκράτηση των φερτών υλών, χαμηλά φράγματα, κορμοδέματα, κλαδοπλέγματα, ξυλοφράγματα, περιφερειακές των οικισμών αντιπυρικές ζώνες από πλατύφυλλα ανθεκτικά στην πυρκαγιά δένδρα, καθαρισμοί δασών από σκουπίδια και από τα καμένα, κλπ.]. Οι ίδιες επιστημονικές ομάδες θα πρέπει να συνδράμουν τους κατοίκους στην κατάρτιση σε νέες μορφές αγροτικής οικονομίας, όπως η 'βιολογική' κτηνοτροφία, η χωροταξική κατανομή του ζωϊκού κεφαλαίου ανάλογα με τη βοσκοφόρτωση και βοσκοϊκανότητα κάθε περιοχής, η συνδυαστική εφαρμογή παραδοσιακών γεωργικών μεθόδων με σύγχρονες απόψεις για τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος, ώστε η γεωργία να συμβάλει στην οικονομική αναγέννηση της πληγισών περιοχών με φιλικές για το περιβάλλον και ταυτόχρονα κερδοφόρες μεθόδους. Ανάλογοι τύποι αειφόρου γεωργίας και βέλτιστες πρακτικές μπορούν να ακολουθηθούν σε όλο το δίκτυο των προστατευόμενων φυσικών περιοχών του δικτύου Natura 2000.

7) Να ενισχυθεί η προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς έτσι ώστε να υποστηριχθεί η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη στις πληγισές περιοχές. Να αποκατασταθεί άμεσα ο χώρος της αρχαίας Ολυμπίας, ο βιότοπος του Καϊάφα. Να ληφθούν σύγχρονα προληπτικά μέσα προστασίας για τη διατήρηση ανέπαφου του πολιτιστικού μας πλούτου στο διηνεκές. Να συνταχθούν άμεσα σχέδια διαχείρισης για τους αρχαιολογικούς χώρους με στόχο τη βιώσιμη προστασία.

8) Χωρίς παρεκκλίσεις ή εξαιρέσεις να κηρυχθούν τα καμένα δάση, τα δασικά οικοσυστήματα αναδασωτέα. Να τηρηθεί αυστηρά η διάταξη για την απαγόρευση της βοσκής εντός των καμένων εκτάσεων καθώς τα δάση κατά το μεγαλύτερο μέρος τους θα αναγεννηθούν με φυσικό τρόπο σε 15–20 χρόνια. Να απαγορευθεί η θήρα για όσα χρόνια είναι αναγκαίο σε ολόκληρη της Πελοπόννησο και Εύβοια.

9) Να εκπονηθούν ή να προσαρμοσθούν οι εγκεκριμένες ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες για τις περιοχές του δικτύου Natura που καταστράφηκαν με τη συνδρομή ειδικών επιστημόνων, υπό την εποπτεία της αρμόδιας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ και της αντίστοιχης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος.

10) Να επανασχεδιασθούν οι ενεργειακές εγκαταστάσεις, οι υποδομές για τις οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις, κατά προτεραιότητα στις καμένες περιοχές και ακολούθως σε όλη τη χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο που έχουν αυτές.

11) Να συνταχθούν οι δασικοί χάρτες για το σύνολο της χώρας ως το 2009 (ανεξάρτητα εάν θα εξασφαλισθεί η χρηματοδότηση του έργου, 90.000.000€, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ από το Υπουργείο Ανάπτυξης). Για τις καμένες περιοχές, μόνες που δεν έχει γίνει πρόσφατη πτήση για την παραγωγή ορθοφωτοχάρτων, να αξιοποιηθούν, πέραν της αεροφωτογράφισης των καμένων περιοχών, πρόσφατες δορυφορικές εικόνες και οι ορθοφωτοχάρτες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Να κυρωθούν οι δασικοί χάρτες που έχουν ήδη συνταχθεί στο πλαίσιο του Εθνικού Κτηματολογίου μέσα στο 2008.

12) Να ολοκληρωθεί το Εθνικό Κτηματολόγιο μέσα στα επόμενα δώδεκα χρόνια. Να προκηρυχθούν άμεσα οι 107 ΟΤΑ, συμπεριλαμβάνοντας το σύνολο των Δημοτικών Διαμερισμάτων ανά ΟΤΑ / Πρωτεύουσα Νομού, δηλαδή και τις περιαστικές, αγροτικές, δασικές περιοχές.

13) Να συσταθεί συντονιστικός φορέας δασοπροστασίας, στον οποίο θα μετέχουν όλοι οι συναρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες (Πυροσβεστικό Σώμα, Δασική Υπηρεσία, ΟΤΑ, εθελοντές δασοπυροσβέστες, ακόμα και οι ένοπλες δυνάμεις) και θα ασχολείται με τον σχεδιασμό, την πρόληψη, την καταστολή και την κινητοποίηση ανθρώπινων και υλικών «πόρων». Να υλοποιηθούν και όσες άλλες προτάσεις είναι επίκαιρες από το ομόφωνο διακομματικό πόρισμα της Βουλής του 1993.

14) Να συσταθεί επικουρικά προς το συντονιστικό φορέα Μόνιμη Επιστημονική Αντιπυρική Επιτροπή με έργο τη συλλογή, σύνθεση, ερμηνεία και δημοσιοποίηση όλων των στοιχείων για τις μεγάλες πυρκαγιές, την τεκμηρίωση και εφαρμοσμένη έρευνα, τη σύνταξη συστάσεων μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής με προτάσεις οικονομικές, εκπαιδευτικές, πολιτικές, την άμεση σύνταξη (εφαρμοζόμενου) σχεδίου Έκτακτης Αντιπυρικής Ανάγκης κ.α.

15) Να αναπτυχθούν και εγκατασταθούν ηλεκτρονικά συστήματα άμεσου εντοπισμού δασικών πυρκαγιών, αξιοποιώντας έρευνες και μεθόδους που ήδη έχουν αναπτυχθεί στην Ελλάδα (πανεπιστημιακά ιδρύματα, Αστεροσκοπείο κλπ.).

16) Να διαθέτει (για να αυτοελέγχεται) η Τοπική Αυτοδιοίκηση σύστημα πιθανολόγησης πυρκαγιάς συναρτήσει της πυροτρωτότητας κάθε περιοχής (η πυροτρωτότητα εξαρτάται από μετεωρολογικές συνθήκες: προβλεπόμενη ταχύτητα ανέμων, θερμοκρασία και υγρασία ατμόσφαιρας, καθώς και από εγγενείς παράγοντες: πυκνότητα και ευφλεκτότητα ύλης, διαθεσιμότητα δασικών οδών, λειτουργία παρατηρητηρίων και περιπολιών, καθαρισμός ξερής ύλης, εκπαίδευση και άσκηση πληθυσμού, βαθμός ετοιμότητας συνεργαζομένων παραγόντων).

17) Να αξιοποιηθούν όλες οι δυνατές πηγές χρηματοδότησης από την ΕΕ: Ταμείο Αλληλεγγύης, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Γ' ΚΠΣ 2000 – 2006 (στην επικείμενη τελευταία αναθεώρησή του θα πρέπει να δοθεί έμφαση στα αντιπυρικά και

αντιπλημμυρικά έργα καθώς και σε γεωργικές αποζημιώσεις), ΕΣΠΑ και Εθνικό Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007 – 2013 (ενίσχυση του μέτρου 126 «αποκατάσταση γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που έχει πληγεί από φυσικές καταστροφές», ενίσχυση των μέτρων που προβλέπουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση περιβαλλοντικού κινδύνου, σε έργα περιβαλλοντικής προστασίας και κοινωνικών υποδομών, στην ενίσχυση των τεχνικών υποδομών).

Σε κάθε περίπτωση ως επιστημονικοί φορείς θέτουμε στη διάθεση της Πολιτείας τις δυνάμεις μας, ώστε να εξειδικεύσουμε και να εμπλουτίσουμε τις προτάσεις μας, αλλά και να συμβάλλουμε στην εφαρμογή τους. Αλλά και κάθε κρατικού φορέα, σε κεντρικό, περιφερειακό, νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο, στη διάθεση κάθε πολίτη που την έχει ανάγκη: για να καταγραφούν καταστροφές στις υποδομές, για να αξιολογηθούν μελέτες και έργα που πρέπει να προωθηθούν, για να ιεραρχηθεί η λήψη των μέτρων, για να οριοθετηθούν επικίνδυνες περιοχές, για να εντοπισθούν και αντιμετωπισθούν πολεοδομικές και περιβαλλοντικές παραβιάσεις. **Τα τηλέφωνα που θα εξυπηρετούν είναι: 210-3291521, 3291522, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: grpoleodom@central.tee.gr, τηλεμοιότυπο : 210-3245935.**

Στα ίδια τηλέφωνα μπορούν να απευθύνονται όσοι επιστήμονες θέλουν να προσφέρουν εθελοντικά τις γνώσεις τους αυτήν την περίοδο.

Το έλλειμμα αποτελεσματικότητας, όπως αποδείχθηκε, είναι μεγάλο. Οι θέσεις που διατυπώνουμε είναι ορθές και υλοποιήσιμες. Οι περισσότερες έχουν επαναδιατυπωθεί στο παρελθόν, αλλά δεν υλοποιήθηκαν.

Επειδή δεν επιθυμούμε να επαναληφθούν εθνικές τραγωδίες όπως αυτή που βιώσαμε τις προηγούμενες ημέρες, συστήνουμε Παρατηρητήριο για τις Φυσικές και Ανθρωπογενείς Περιβαλλοντικές Καταστροφές, με διεπιστημονική, διαπανεπιστημιακή, πανελλαδική οργάνωση. Θα συνεργάζεται με όλους τους αρμόδιους φορείς, θα συντάσσει πρόγραμμα ελαχίστων ενεργειών που πρέπει να υλοποιούνται από τους χρηματοδοτούμενους σε ετήσια βάση από δημόσιους πόρους φορείς, θα συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων, θα αξιολογεί και θα δημοσιοποιεί το τέλος κάθε χρονιάς τα αποτελέσματα (ώστε κανένας αρμόδιος να μη φέρεται ως αναρμόδιος, για να μην αποτελούν οι υπηρεσίες πολιτικής προστασίας χώρους εξορίας των ανεπιθύμητων, για να μην είναι οι συνιστώμενες θέσεις επιστημόνων το 0,6% του συνόλου των θέσεων [3 στους 500] σε υπηρεσίες που τους ανατίθεται η οικολογική προστασία της χώρας).